

**Malmö
högskola**

Läraryrket

Barn unga samhälle

Examensarbete

15 högskolepoäng

Surfplatta, ett pedagogiskt verktyg i förskolan?

**- En studie om surfplattor i förskolan utifrån ett
pedagogperspektiv.**

Tablet, a Pedagogical Tool in Pre-school?

A Study of Tablets in Pre-school From a Pre-school Teacher's Perspective.

Emelie Olsson

Lärarexamen 210hp

Barndoms och ungdomsvetenskap

2013-11-17

Handledare: Peter Lilja

Examinator: Kristofer Hansson

Sammanfattning

Den här studien handlar om hur surfplattor används på förskolor. Syftet med undersökningen är att få insikt i hur pedagogerna på förskolorna integrerar surfplattorna för att främja och utveckla barns lärande.

Det är en studie med kvalitativt metodval, där observationer och intervjuer har varit metoder för att samla in mitt empiriska material. Studien är gjord på två förskolor med sammanlagt sex pedagoger. Det empiriska materialet analyseras utifrån teorier kring *implementering av teknik* i förskolan med hjälp av begreppen *innehållskunskap*, *didaktisk kunskap* och *teknisk kunskap*. Materialet diskuteras också utifrån den *potentiella utvecklingszonen*.

Analysen visar att pedagogerna ställer sig positiva till surfplattor i förskolan men det skiljer sig i hur användningen ser ut på förskolorna. Den visar också att om verktyget används tillsammans med innehåll och didaktik kan man nå surfplattans fulla potential.

Innehållsförteckning

1. Inledning	7
1.1 Syfte och frågeställning	8
2. Tidigare forskning	9
2.1 Begreppsförklaring	9
2.2 IKT i förskola	9
2.3 IKT som pedagogiskt verktyg	10
2.4 IKT – barn och lärande	11
3. Teori	13
3.1 Den potentiella utvecklingszonen	13
3.2 Integrering av teknik	13
3.2.1 Innehållskunskap	14
3.2.2 Didaktisk kunskap	14
3.2.3 Teknisk kunskap	15
3.2.4 Skärningspunkten	15
4. Metod	17
4.1 Val av metoder	17
4.2 Observationer	17
4.3 Kvalitativa intervjuer	18
4.3.1 Enskilda intervjuer	18
4.3.2 Gruppdiskussioner	18
4.4 Genomförande	19
4.5 Urval	20
4.6 Forskningsetiska överväganden	20
5. Resultat och analys	22
5.1 Innehåll och teknik	22
5.1.1 Observationer	22
5.1.2 Intervjuer	23

5.2 Didaktik och teknik	25
5.2.1 Observationer	25
5.2.2 Intervjuer	26
5.3 Sammanfattning och slutsatser	28
6. Slutdiskussion	30
6.1 Metoddiskussion	30
6.2 Resultatdiskussion	30
6.3 Fortsatt forskning	31
7. Referenser	33
7.1 Litteratur	33
7.2 Elektroniska dokument	34
7.3 Film	35

1. Inledning

En eftermiddag i januari hade jag lämnat min iPhone kvar på ett bord inne på avdelningen på förskolan där vi just haft möte. En tvåårig flicka går fram för att titta på telefonen. Hon klickar på ringen som gör att den börjar lysa, drar fingret över skärmen för att låsa upp den, börjar bläddra på skärmen och ser ut att leta efter något. Snabbare, och nästan lite argt, drar hon fingret över skärmen. Jag går fram för att fråga vad hon gör och flickan svarar ”Babblarna, var é babblarna? Vi har babblarna på paddan. Var är dina babblarna?”. Denna flicka visste precis var babblarna var på deras iPad men nu blev hon nästan hysterisk när hon inte kunde hon hitta den igen på min iPhone.

Denna händelse fick mig inte så mycket att fundera på det faktumet att hon trodde iPhone och iPad är samma sak som att hon kunde så mycket om själva tekniken. Det fick mig att tänka på hur insatta dagens barn är i datorer, smartphones och surfplattor. Det får mig också att tänka på hur långt efter de flesta förskolor ligger i denna utveckling. Barn är i ständig utveckling precis som samhället och tekniken och förskolan är den platsen där barnen spenderar största delen av dagen och därför borde det ligga i förskolornas intresse att utvecklas med barnen. Det handlar inte om att introducera ny teknik utan om hur förskolan kan använda den som redan finns och översätta det till praktik. I den reviderade läroplanen för förskolan (LPFÖ 98 rev 2010) är teknikens betydelse för barns framtid tydligare skriven än vad den tidigare har varit. Bland annat står det att förskolan ska lägga grunden för ett livslångt lärande. Det står även att i ett samhälle präglad av nytt informationsflöde och snabb förändringstakt är det nödvändigt att förskolan verkar för att utveckla barns förmåga att kunna kommunicera, söka ny kunskap och kunna samarbeta kring den. Detta för att på sikt kunna ta till sig den gemensamma referensramen som alla i samhället behöver. I såväl skapande processer som i tillämpning kan multimedia och informationstekniken användas i förskolan (LPFÖ 98 rev 2010). Det står även att ”förskolan ska sträva efter att alla barn utvecklar sin förmåga att urskilja enkel teknik i vardagen och utforska hur den fungerar” (LPFÖ 98, rev 2010:10).

Även regeringen strävar efter att Sverige ska bli bäst på att använda digitaliseringens möjligheter och att IKT (informations – och kommunikationsteknik) ska ingå i

utbildningssystemet på alla nivåer (Näringsdepartementet, 2011).

Eftersom barnen använder datorer, smartphones och surfplattor på olika sätt och kommer att använda den hemma eller i förskolan så vill jag ta reda på hur pedagogerna förhåller sig till den och använder den i verksamheten för att främja och utveckla barns lärande. Alltså kommer min studie att handla om hur surfplattor används som ett pedagogiskt verktyg i förskolor. Jag har valt att fokusera studien utifrån pedagogernas perspektiv då jag är intresserad av hur de implementerar surfplattor i verksamheten.

I min studie kommer jag alltså inrikta mig närmre på hur pedagogerna använder sig av surfplattor för att gynna barns inläring men jag kommer även att studera hur barnens egen användning är i jämförelse med planen för surfplattor i förskolans verksamhet. Jag kommer också intervjua rektorerna på respektive förskola för att få syn i hur de tänker kring implementeringen av surfplattor.

1.1 Syfte och frågeställningar

Syftet med denna studie är att undersöka hur förskolor arbetar med och använder sig av surfplattor i verksamheten för att främja barns utveckling och lärande.

- Hur arbetar pedagoger med surfplattor som ett pedagogiskt verktyg i förskolan?
- Hur kan man förstå pedagogernas resonemang i relation till didaktiska överväganden och innehållsfrågor?

2. Tidigare forskning

Eftersom det finns väldigt lite forskning gjord kring surfplattor i förskolan kommer jag att presentera forskning som är relevant i min studie om informations- och kommunikationsteknik (IKT) och olika perspektiv på IKT i förskolan.

2.1 Begreppsförklaring

Informations – och kommunikationsteknik (IKT) är en utveckling av begreppet IT. Det är ett samlingsbegrepp för de potentialer som genererats genom utveckling inom datateknik och telekommunikation. Begreppet används oftast i utbildningssammanhang.

Surfplatta är en bärbar liten tryckkänslig pektdator som lanserades i 2010. Den används främst för att ladda ner ”appar”. App är en förkortning av ordet applikation. Det innebär program som man laddar hem till sin surfplatta. Företag som till exempel Apple, Samsung och Asus tillverkar surfplattor som alla på olika sätt skiljer sig från varandra.

2.2 IKT i förskola

Pramling Samuelsson och Asplund Carlsson (2003) menar att det framväxande IKT-samhället förändrar verkligheten barn växer upp i idag. Med hjälp av den nya tekniken framstår verkligheten som gränslös och alla avstånd suddas bort (Pramling, Samuelsson & Asplund Carlsson, 2003). Allt eftersom ny teknik produceras blir det viktigare att lära sig kommunicera med dessa. Ett begrepp som används frekvent av Europaparlamentet och som gjorts till en av de åtta nyckelkompetenserna för livslångt lärande är *digital kompetens*. Begreppet innebär kritisk och säker användning av informationssamhällets teknik i vardagen; alltså allt från att starta en dator till att hantera ett program och kritiskt kunna granska det innehåll som visas (Europaparlamentet, 2007). Denna nyckelkompetens menar Europaparlamenten är viktig för att kunna utvecklas och lyckas i samhället som vi lever i.

Berggren-Bergius, Granath och Sandell (2010) beskriver att det finns två slags användare när det diskuteras datoranvändning och digital kompetens. Dessa är *digitala invandrare* och *digitalt infödda*. Användare som lärt sig använda tekniken i

vuxen ålder är de digitala invandrarna. Denna grupp av personer ser oftast dator och teknik som ett nytto- och arbetsredskap. Medan de digitalt infödda är de som är uppväxta med tekniken och ser det som ett kommunikations- och underhållningsredskap. Säljö och Linderoth (2002) beskriver hur den traditionella pedagogrollen utmanas av att barn oftast har skaffat sig kunskaper om den nya tekniken hemma och barnen är redan bekanta med det experimentella tillvägagångssätt som krävs för introduceringen av ny teknik i lärmiljöer. På grund av detta riskeras det att bildas en kunskapsklyfta mellan lärare och barn (Klerfelt, 2002). Klerfelt (2002) menar att det är av vikt att pedagogerna sätter sig in i och har kunskap om de lärmiljöer barnen vistas i och att de tar del av barnens lärande.

Alexandersson, Linderoth och Lindö (2001) menar att det finns tre olika motiv när man pratar om IKT i förskola. Dessa är inlärningsaspekten, arbetslivsaspekten och demokratiaspekten. När tekniken bidrar till ett annorlunda arbetssätt och ökad variation för barn innefattar den inlärningsaspekten. I dagens samhälle förväntas förskolan och skolan ge barn den kunskap de behöver inom IKT för sina framtida yrkesliv, detta är arbetslivsaspekten. Den sista, demokratiaspekten, menar författarna är att medborgarkunskap inom teknikområdet är nödvändig i en välfungerande demokrati. Detta innebär att alla ska ha samma rätt till utveckling och lärande inom IKT (Alexandersson, Linderoth & Lindö, 2001).

2.3 IKT som pedagogiskt verktyg

Det är viktigt att låta barn få tillgång till sin tids verktyg menar Klerfelt (2007), alltså att de får tillgång till material som ligger i tiden under deras uppväxt. Men det är inte så lätt som att bara säga det. Det är nästan en självklarhet att vuxna har tillgång till dessa verktyg men inte lika självklart är det att barn har det. Genom att införa ny teknologi i förskolan kan vi rubba på uppfattningarna om att barnen inte får samma tillgång som de vuxna får. Men Klerfelt (2007) menar att det är viktigt att pedagogerna vågar ge barnen en möjlighet att ta verktygen till sig. Det handlar inte om att släppa barnen helt fria att göra vad de vill med verktygen, utan det ska ske i samspel med pedagogerna (Klerfeldt, 2007).

Alexandersson, Linderoth och Lindö (2001) beskriver hur informationsteknologin kommer ha stor betydelse i framtiden och vara ett verksamt verktyg i förskolan för

lärande. Men de menar att trots att det är barnen som är ”infödda” i den digitala världen är det pedagogernas uppgift att hålla sig uppdaterade och hela tiden söka nya vägar och idéer till kunskap.

Det är viktigt att pedagogerna tänker på hur man använder de digitala verktygen i den pedagogiska verksamheten. Sträng (2005) menar att man måste tänka på didaktiken i verksamheten. Alltså hur pedagogerna tänker kring för vem man planerar verksamheten och vilka metoder man använder för att nå målen med den.

I den pedagogiska verksamheten ska multimedieprodukter så som spel, uppslagsverk, pedagogiska program och andra informationskällor ha en given plats (Johansson, 2001). Därför bör det också ställas samma krav på dem som det gör på allt annat som köps in till den pedagogiska verksamheten. Vidare menar Johansson (2001) att det är upp till pedagogen att utvärdera teknologin så den kan användas, och på bästa sätt passa in i den pedagogiska verksamheten och i ett sammanhang där barnen kan vidareutveckla sina intressen.

2.4 IKT – barn och lärande

IKT har på senare år blivit en del av utbildningssystemet skriver Ljung-Djärf (2004) i sin avhandling *Spelet runt datorn*, där hon menar att även förskolan ingår i det utbildningssystemet. Tekniken förbereder barn inför framtiden och medverkar till att alla barn får samma möjlighet till användandet av den. Vidare menar hon att det i och med tekniken sker en förändring gällande hur undervisningen ser ut och den bidrar till barns lärande (Ljung-Djärf, 2004).

Alexandersson, Linderoth och Lindö (2001) beskriver även de hur utvecklingen pekar mot grundläggande förändringar angående hur lärandet i förskolan kommer se ut och hur vi kommer att kommunicera. Utifrån detta menar författarna att det är viktigt att barn redan i tidig ålder får ta del av tekniken och får kunskaper och verktyg för att kunna hantera den.

Svensson (1998) menar att när barnen självständigt får lösa problem genom samspel med andra lär de sig, och kan ta till sig, olika begrepp och strategier från både vuxna och andra barn. Vidare menar författaren att det genom samarbete kan uppstå oenigheter, vilka kan leda till diskussioner och det i sin tur kan leda till att barns

intellektuella förmåga utmanas (Svensson, 1998). Att använda IKT i verksamheten kan erbjuda en typ av interaktion mellan barn och vuxna då de interagerar och kan skapa lärandeprocesser som tidigare inte existerat. Användningen av program och internet som ger barn möjligheter att söka sig fram, kan göra att barn känner att de själva får vara med och påverka sin inlärningsprocess (Svensson, 1998).

Olsson (2013) beskriver hur barnen går ihop och löser problem tillsammans och kan relatera till sina egna erfarenheter i vardagen och hur barnen efter att ha samarbetat kring surfplattor fortsätter leken även efter den stängts av. Detta menar hon skapar ett meningsfullt och meningsskapande arbete i förskolan vilket främjar barns inläring. Även Alexandersson, Linderoth och Lindö (2001) menar att kring tekniken samlas barnen och samarbetar. Vidare menar de att barnen blir mer engagerade och använder ett annat språk än tidigare vilket ger dem en bättre förståelse. Undervisningen blir roligare och mer effektiv (Alexandersson, Linderoth & Lindö, 2001).

Enligt Appelberg och Eriksson (1999) har små barn ett mer avspänt förhållningssätt till teknologin och blir inte alls avskräckta på samma vis som en vuxen kan bli av att de inte riktigt förstår den. De menar också att om barnen hade haft tillgång till den redan i förskolan hade det blivit ett lika naturligt hjälpmedel som papper, penna och sax (Appelberg & Eriksson, 1999). Digitala medier blir mer och mer en betydelsefull referens till barns erfarenheter och blir ständigt mer integrerade i deras liv (Skarre Aasebo & Melhuus, 2007).

3. Teori

Jag kommer att använda mig av Vygotskijs teori om vuxna och barns inlärningssamspel och Mishra och Koehleris teorier och begrepp om integrering för att kunna analysera mitt empiriska material. Genom dessa anser jag att jag kan komma på djupet i materialet och få syn på saker som kanske inte har belysts tidigare.

3.1 Den potentiella utvecklingszonen

Vygotskij (1981) lägger stort fokus på upptäckter som sker i samspelet mellan barnet och den vuxne. Barnet ser den vuxne som en modell och förebild som via kroppsliga och muntliga anvisningar visar hur man utför särskilda handlingar. Detta samspel kallar Vygotskij den potentiella utvecklingszonen. I denna sorts inlärningssamspel försöker barnet förstå den vuxnes handling och anvisningar och gör dem till sina egna för att kunna använda dem till att styra sin egen aktivitet. Genom vägledning och uppmuntran från den vuxna kan barn lösa uppgifter på det kognitiva området som de inte hade klarat annars (Vygotskij, 1981). Här sker det en intellektuell utveckling menar Vygotskij (1921) och därför är det av stor vikt att de vuxna stimulerar barnen med ett aktivt samspel och ger dem stöd för att klarar och behärska nya uppgifter och aktiviteter. Det är här, i den potentiella utvecklingszonen, som Vygotskij menar att lärandet sker (Vygotskij, 1981).

3.2 Integrering av teknik

För att integrera teknik menar Mishra och Koehleri (2006) att pedagogerna måste ha en tanke med den. De menar att problemet är hur tekniken används i skolorna och att man endast ser tekniken och inte den pedagogiska potential den skulle kunna få i skolorna. Detta är orsaken till forskarnas fokus, vilket är att titta närmre på hur den nya tekniken används. Mishra och Koehleri har använt sig av en experimentell design där de betonar det detaljerade genomförandet och studier i skolor med framväxande pedagogiska mål i miljöer där barn vistas.

Mishra och Koehleri (2006) diskuterar lärarnas kunskaper gällande integrering av nya tekniker och hur de ska användas. Inom de flesta områden där människor verkar

påverkar den digitala teknologin dem. Men de menar vidare att denna, inom skolvärlden, inte har utvecklats till sin fulla potential därför att man inte tänker på hur man kan använda den eller vad man kan göra med den (Mishra & Koehler, 2006). Att bara införa tekniken räcker inte utan lärarna måste ha kunskap om den och om hur de ska implementera den i verksamheten.

Mishra och Koehler (2006) beskriver Shulmans teorier, från 1986, kring hur man sett på lärande utifrån endast innehållskunskap eller didaktisk kunskap. Dessa två stod för sig själva fram till dess att Shulman föreslog att man kombinerade dem och sedan såg vinningen i skärningspunkten mellan dem. Där i menade han att man hittade det optimala lärandet, men då det växt fram många nya teknologier, så som surfplattor eller datorer, tycker inte Mishra och Koehler (2006) att dessa två räcker till. De har även tagit in teknik i beräkningarna och menar att man måste ta hänsyn till tre begrepp; innehållskunskap, didaktisk kunskap och teknisk kunskap. Inte isolerade från varandra utan i kombination med varandra (Mishra & Koehler, 2006).

Här kommer en närmre presentation av de tre begreppen samt för vad Mishra och Koehler menar att man kan vinna på att fokusera på skärningspunkten mellan dem.

3.2.1 Innehållskunskap

Detta begrepp handlar endast om ämneskunskapen som ska bli ut- eller inlärd. Det är stora skillnader från vad som krävs för att lära ut på förskolan eller i gymnasiet. Men lärarna måste ha kunskaper för att lära ut på den nivån de jobbar på. Det inkluderar kunskap om centrala begrepp, fakta, teorier och metoder. Forskarna menar också att de måste ha kunskap kring andra ämnen för att inte förvränga dem till sina studenter (Mishra & Koehler, 2006).

3.2.2 Didaktisk kunskap

Didaktisk kunskap menar Mishra och Koehler (2006) är kunskapen om processer och praxis, eller metoder om inläring och lärande. Varför, hur och vad man ska lära sig, värderingar och mål omfattas i dessa processer eller metoder. Denna form av kunskap involverar allt från hur man uppför sig i ett klassrum, hur man möter läroplansmål till hur man får barnen att vilja lära sig och engagera sig. Det krävs av läraren/pedagogen att man förstår hur kognitiva, sociala och utvecklingsmässiga inläringsteorier

fungerar och hur de ska anpassa dessa till barnen (Mishra & Koehler, 2006).

3.2.3 Teknisk kunskap

Teknisk kunskap står enligt Mishra och Koehler (2006) för den kunskap som krävs för att kunna bedriva undervisning med hjälp av tekniken. Det involverar att man har färdigheter för att kunna hantera olika system och kunna använda de olika verktygen för att anpassa de till undervisning. Forskarna menar vidare att eftersom att tekniken är kontinuerligt föränderlig så måste man lära sig att anpassa sig och hela tiden uppdatera sina kunskaper (Mishra & Koehler, 2006).

3.2.4 Skärningspunkten

Skärningspunkten är det som händer när man sätter ihop innehållet, didaktiken och tekniken tillsammans. Mishra och Koehler (2006) menar att det är i skärningspunkten mellan dessa tre begrepp som den största och bästa effekten av tekniken finns och det är då man skapar den mest givande undervisningen (Mishra och Koehler, 2006). För att kunna använda dessa tre tillsammans måste man förstå hur de fungerar i samspel med varandra och hur man kan använda dem under konstruktiva förhållanden för att uppnå den bästa effekten, och hur man kan anpassa den effekten till studenterna för att de ska kunna använda sina kunskaper till att skaffa nya kunskaper. Mishra och Koehler (2006) argumenterar för att de inte tror att det finns ett tekniskt verktyg som gäller för alla och för all inläring utan för att få kvalitet i undervisningen måste pedagoger se till vad som kan passa sig bäst för aktiviteten i fråga och de som ska använda den, det vill säga barnen (Mishra & Koehler, 2006).

Mishra och Koehler (2006) beskriver olika punkter som de menar att lärare och pedagoger ska ha i åtanke för att kunna använda sig av begreppen i kombination.

- Genom att hela tiden fortbilda sig och hänga med i utvecklingen av tekniken kommer man lättare kunna använda sig av den i kombination med innehåll och didaktik.
- Att man använder lämplig teknik i undervisningen som barnen förstår och kan greppa.
- Att den används vid situationer till inläring och i en kontext där den

vanligtvis används. Till exempel i samband med undervisning.

- Att man lägger betoningen på vad man ska använda tekniken till i samband med innehåll och didaktik och inte hur man ska göra det.

4. Metod

4.1 Val av metoder

Jag har använt mig av två olika datainsamlingsmetoder. Genom att använda olika metoder har jag kunnat belysa olika element i mitt problemområde. De metoder jag valde att använda var kvalitativa intervjuer enskilt, och i grupp, samt observationer. Genom intervjuer fick jag möjligheten att kunna belysa personalens tankar samt arbetssätt och genom observationer kunde jag samla underlag och insikter som jag kunnat använda mig av i intervjuerna, samtidigt som intervjuerna kunnat fungera som uppföljning till observationerna.

4.2 Observationer

Mina observationer, som gav mig en grund för övrig datainsamling, gjordes före intervjuer och gruppdiskussioner men på samma förskolor. Denna grund har jag kunnat använda mig av i de två intervjuerna med rektorerna och gruppdiskussionerna med pedagogerna. Jag ville också göra den innan då de andra metoderna kan användas som uppföljning av observationen. Widerberg (2002) menar att det är viktigt med återkoppling till observationen då man ger personen en chans att kommentera och förhålla sig till den bild man fått av verksamheten. Men hon menar även att det är viktigt eftersom det ger en chans att ifrågasätta och belysa olika situationer som hänt under observationen. Jag antecknade löpande under observationen. Åberg och Lenz Taguci (2005) beskriver observationer som en medveten insamling av intryck, alltså det man ser och hör men ännu inte reflekterat över. Det finns olika sätt att anta observatörsrollen. Jag valde att observera utifrån den deltagande observatören vilket Eliasson (2010) menar är när man är passiv i den miljö man befinner sig. Man är närvarande men koncentrerar sin uppmärksamhet till själva observationen och dokumentationen av den. Observatören har ingen naturlig funktion i den miljö man befinner sig i men kan agera för att få fram uppgifter som kan förklara iakttagelserna (Eliasson, 2010). Till exempel ställa frågor för att få svar på varför de gjorde som de gjorde.

4.3 Kvalitativa intervjuer

Jag har valt att dela upp intervjuerna i två kapitel, ett för de enskilda intervjuerna och ett för gruppdiskussionerna.

4.3.1 Enskilda intervjuer

Genom att använda metoden kvalitativa intervjuer, för både de enskilda intervjuerna och gruppdiskussionerna, fick jag bättre insikt om både pedagogernas och rektorernas tankar och intryck. Jag har intervjuat rektorerna på de förskolorna där jag har haft gruppdiskussionerna för att få veta deras tankar kring det pedagogiska arbetet med surfplattan. Vilka mål vill man nå, vad är tanken bakom och hur mycket har pedagogerna att säga till om vid implementeringen av dem. Genom att använda mig av denna metod kan jag följa upp intervjupersonens svar med direkt kopplade frågor och belysa personens förståelse kring temat (Widerberg, 2002). Jag har använt mig av semistrukturerade intervjuer där en intervjuguide stod som grund för samtalet men gav utrymme för att följa upp och belysa intervjupersonens svar. Intervjuguiden innehöll endast några enstaka frågor/punkter om användningen av surfplattor, integreringen av dem och fördelarna/nackdelarna med surfplattorna. Genom att endast ha några få punkter/frågor kunde jag lägga fokus på diskussionerna som uppstod och inte på frågorna i sig. På detta sätt fick jag en djupare förståelse för personen och deras inblick i ämnet (Eliasson, 2010).

4.3.2 Gruppdiskussioner

Jag har också använt mig av kvalitativa intervjuer i gruppform i denna studie. Denna metod har jag valt eftersom att gruppdiskussioner kan berätta något om hur pedagogerna resonerar i grupp (Eliasson, 2010). Detta är något Eliasson (2010) menar att enskilda intervjuer inte kan göra. Jag valde också denna metod då jag vill se om det råder skilda meningar kring användandet av surfplattor och om det kommer att uppstå diskussioner kring ämnet. May (2001) skriver att gruppdiskussioner kan framkalla helt olika perspektiv på samma frågor än vad som blivit fallet med en individuell intervju. Dock kan ett problem vara att åsikter ibland modifieras efter den sociala situation vi befinner oss i och med vem (May, 2001). Detta kan för min studie betyda att de håller med varandra istället för att uttrycka sin egen åsikt.

Gruppdiskussioner är utmanande för intervjuaren då man måste vara uppmärksam på alla detaljer och på att inte generalisera gruppens åsikter (May, 2001). Jag valde att dokumentera med röstinspelning.

4.4 Genomförande

Jag tog kontakt med rektorerna på förskolorna och berättade att jag hade fått uppgifter om att de använder sig av surfplattor i verksamheten och berättade om min studie. Jag frågade om jag skulle få kunna intervjuva rektorerna och pedagoger på en avdelning på respektive förskola. De båda sa att det inte skulle vara några problem men att jag skulle kontakta avdelningarna. Så jag åkte till båda förskolorna för att prata med dem direkt och bokade ett datum för både intervjuer och observationer.

4.4.1 Observationerna

På båda förskolorna var jag en sensomardag då tre pedagoger var närvarande och nästan alla barn var tillbaka från semestrarna. Observationen på förskola ett skedde mestadels inomhus på förmiddagen och på förskola två skedde större delen av observationen utomhus även här på förmiddagen. Jag var med under deras vanliga verksamhet men inte aktiv i den utan observerade endast barnen och svarade på frågor från dem när de frågade vad jag gjorde. Vissa situationer följde jag mer noggrant då dessa var extra intressanta för min studie och dessa har jag antecknat mer noga kring i efterhand.

4.4.2 Intervjuerna

Grupptervjuerna, som genomfördes på pedagogernas avdelningsplanering, skedde inne på avdelningen och intervjuerna med rektorerna på deras kontor. Jag berättade igen vad studien går ut på, hur jag tänkt genomföra den samt att både pedagoger och barn skulle vara helt anonyma. Samtliga pedagoger godkände också att jag spelade in deras röster på min medhavda mobiltelefon.

Min intervjuguide låg som grund för intervjuerna men anteckningar gjordes för att, på ett bättre sätt, kunna ställa motfrågor till diskussionerna. Min mobiltelefon användes för att kunna spela in intervjuerna, för att lättare kunna transkribera och bättre urskilja vem som sagt vad. Intervjuerna tog ca en timme. När de var slut stängde jag av

inspelningen och frågade om det var möjligt att återkomma vid eventuella frågor.

Transkriberingen genomförde jag när alla intervjuer var klara. Jag lyssnade genom intervjuerna flertalet gånger för att få med alla detaljer samtidigt som jag skrev in mina egna anteckningar.

4.5 Urval

Valet att förlägga min undersökning i en mellanstor stad i södra Sverige är på grund av att jag, genom kontakter, vet att man har påbörjat arbetet med surfplattan i verksamheten eller är i början av sitt arbete. Av de båda förskolorna, som är kommunala, ligger en centralt och en i utkanten av staden. Båda kan beskrivas som medelklassområden med liknande socioekonomisk status. På förskola ett besökte jag en fyraårsavdelning där det finns både barnskötare och förskollärare. På förskola två besökte jag en avdelning med endast femåringar. Även här med så väl förskollärare som barnskötare. Åldrarna på pedagogerna var varierande, från äldre till yngre. På båda förskolorna observerade jag de barn som befann sig på förskolan denna dag, de som hade tillåtelse av vårdnadshavare samt de som själva ville vara med i observationen. Slumpen avgjorde alltså urvalet av barn. Jag ville också se hur surfplattan användes i den ”vanliga” verksamheten där alla barn var tillsammans.

4.6 Forskningsetiska överväganden

Eftersom att detta är en vetenskaplig studie så kommer jag att tillämpa de krav som finns för humanistisk och samhällsvetenskaplig forskning. Vetenskapsrådets forskningsetiska principer har fyra huvudkrav och dessa är: informationskravet, samtyckeskravet, konfidentiellt krav och nyttjandekravet (Vetenskapsrådet, 2002). Informationskravet innebär att de som anses vara berörda av studien har blivit kontaktade och fått information kring studiens syfte, att det är ett examensarbete jag skriver. Det konfidentiella kravet innebär att alla som är med kommer att vara anonyma och att det inte kommer gå att urskilja vem som sagt eller gjort vad. Nyttjandekravet är att vårdnadshavare och pedagoger är medvetna om att inspelat material endast kommer användas till examensarbetet för att sedan raderas när studien är slutförd. Samtyckeskravet innebär att deltagarna själva får bestämma om de vill

vara med och vårdnadshavare har blivit tillfrågade om barnen får vara med i studien (Vetenskapsrådet, 2002). Även barnen själva har blivit tillfrågade om de vill vara med i observationen genom att jag frågade om det var okej att jag tittade på vad de gjorde och skrev ner lite om det.

5. Resultat och analys

Jag kommer att presentera resultatet och analysen tillsammans med utgångspunkt i de tre begreppen: innehåll, didaktik och teknik men jag kommer analysera innehåll och didaktik i kombination med tekniken då det är huvudsyftet i hela studien. Jag kommer även väva in lite av Vygotskijs teorier kring inlärningssamspelet mellan barn och vuxna. Efter de två kapitlen kommer det sedan en sammanfattning och slutsats utifrån skärningspunkten i Mishra och Koehleris teori.

5.1 Innehåll och teknik

Jag kommer här analysera och diskutera innehåll och teknik utifrån den empiri jag samlat in. Jag har delat upp det i två kapitel: observationer och intervjuer.

5.1.1 Observationer

Tre barn sitter i en hörna och leker med bilar. De har en bilmatta och två lådor med bilar till sitt förfogande. De börjar prata om filmen *Bilar* (Lasseter, 2006), vem som har sett den, om vilka karaktärer i den de skulle vilja vara och döper de bilar som de leker med till namn från filmen. Plötsligt säger en flicka ”Ska vi fråga fröken om vi får titta på *Bilar* på paddan?” De andra barnen är snabbt med på den idén. De går och frågar en pedagog om de får lov att titta på *Bilar*. Efter en stund får de lov att göra så och får gå in och sätta sig i ett tomt rum med en soffa. Pedagogen tar fram klipp på *Bilar* som barnen får titta på och säger ”Ni får bara titta på dessa klipp på *Bilar*, inga andra.” Sedan går pedagog ut ur rummet och barnen sitter själva och tittar på klipp och bläddrar mellan dem. Det ser ut som att de gjort det innan då de vet precis vilka klipp de vill titta på. Efter en stunds tittande går de ut med surfplattan till pedagog och sätter sig sedan och leker med något annat (observation, 12/8-13).

Då pedagogerna på förskola ett berättade att de arbetar utefter barnens intresse och inget tema på förskolan tyckte jag att denna situation blev ganska intressant när man sätter diskussionen och observationen i förhållande till varandra.

För om det är så, att de hela tiden ska verka för att jobba efter barnens intresse, hade detta varit ett ypperligt tillfälle att göra så och prata med dem om bilar, hur ett lopp går till och genom att använda leksakerna på avdelningen illustrera ett lopp på

avdelningen. På detta sätt hade de verkligen tagit hänsyn till barnens intresse och skapat en lärsituation för såväl barn som vuxna vilket Mishra och Koehleris (2006) teori om innehåll menar är det viktiga vid inläring. Med surfplattans hjälp hade man till exempel kunnat visa barnen hur ett lopp går till eller bilens olika delar. Detta hade gjort att man kombinerade innehållet med tekniken och det hade som sagt skapats ett lärandetillfälle för barnen. Även om pedagogen inte har full koll på ämnet har man ett hjälpmedel med vars hjälp man kan hitta informationen. Mishra och Koehleri (2006) menade att pedagoger behöver information och kunskap för att kunna lära ut. Den kunskapen som krävdes för att göra detta till en lärorik situation hade pedagogerna ganska lätt kunnat skaffa med surfplattans hjälp.

Vygotskij (1981) menar att om man som pedagog eller vuxen lär tillsammans med barnen kan det starta flertalet nya rörelser hos barnet. Barnen ser den vuxne som en förebild/modell och tar sig an den dennes sätt, och kunskap, för att göra den till sin egen. Alltså hade pedagogen kanske kunnat skapa en lärsituation där båda parterna kan få kunskap utav situationen och lära tillsammans kring surfplattan.

När jag frågade varför pedagogerna lämnade barnen själva i denna situation fick jag aldrig något klart svar. Dock sa en av pedagogerna ”Tidsaspekten är något jag funderar ofta över. Det är många barn som ska hinnas med och alla ska få lika mycket uppmärksamhet. Dessutom ska vi hinna med att försöka jobba med surfplattan parallellt med det ’vanliga’ jobbet i verksamheten (pedagog, 12/8-13).” Kanske var detta anledningen till varför barnen fick sitta själva.

5.1.2 Intervjuer

Pedagogerna på båda förskolorna diskuterar hur surfplattan ska användas. De pratar om hur de försöker integrera den i verksamheten. På förskola två menar de att surfplattan endast ska användas i kombination med ett innehåll. De berättar att de arbetar utifrån teman där de samlar information tillsammans med barnen. Dessutom använder de den själva för att skaffa lite grundkunskap så att de är förberedda på vad som kan komma upp. Detta är i linje med Mishra och Koehleris (2006) teori om innehållskunskap där den vuxne ska ha koll på ämnet som ska läras ut. Men en pedagog säger ”Det är svårt att rikta in sig på ett ämne när vi har så många olika mål i läroplanen att följa, då blir det svårt att få med alla i ett ämne. I skolan så har de olika

mål för olika ämnen och där borde det vara lättare att planera verksamheten utifrån de olika ämnena och målen (pedagog, 14/8-13).” Därför, berättar pedagogerna vidare, jobbar de med teman i ungefär ett halvår för att sedan nästa halvår jobba med ett annat för att kunna nå olika lärandemål och rikta in sig på olika tema och ämnen. De olika teman bestäms av en temagrupp där de tagit barnens intresse i beaktande.

”Det är svårt att ta hänsyn till alla barns intressen när vi har cirka 84 barn på förskolan och alla tycker om olika saker. Men vi försöker så gott vi kan för att göra alla barn nyfikna på det temat som blir bestämt och än så länge anser jag att vi lyckats ganska bra. Temat just nu är djur och natur och alla barn är mycket nyfikna på det.” (pedagog, 14/8-13)

Pedagogen som sa detta berättar sedan vidare att de använder tekniken dagligen för att ta reda på information till temat. De använder den som en informationskälla för att vara så väl förberedda som möjligt till den planerade verksamheten. Men även i aktiviteter används den till dokumentation eller så använder man appar som berör det temat som gäller. Pedagogerna berättar att ”det finns många bra appar som vi kan använda i temat. Kring temat och iPaden kan barnen också samlas och lära tillsammans (pedagog, 14/8-13)”. Här går innehållet och tekniken hand i hand. Genom att använda tekniken på detta sätt så visar det att pedagogerna har en tanke med varför de använde surfplattan. De har en tanke med innehållet och hur de kan använda tekniken för att framhäva innehållet.

På förskola ett diskuterar de inte direkt hur man genom ämnen jobbar med att nå lärandemålen i läroplanen utan de pratar mer om hur de genom barnens intresse försöker inrikta sig på olika ämnen. Men även dessa pedagoger diskuterar kritiskt hur man ska kunna få med alla lärande mål när de riktar sig till så många olika ämnen.

Rektorn på denna förskola adresserar ”problemet” med att pedagogerna får jobba med olika mål till olika ämnen, alltså att man anpassar ämnet lite till vilka lärandemål de vill nå och försöka se till att de kan nå många olika mål till ämnet de jobbar med. Men hon berättar vidare att de verkligen vill poängtera att det är viktigt att de jobbar utifrån barnens intresse och att det är pedagogerna som får anpassa sig och hämta information kring barnens intresse.

”Vi försöker alltid sträva efter att pedagogerna ska skapa lärsituationer dagligen i verksamheten. Poängen ligger i att vara observant på vad det är barnen intresserar sig för och vad det är de diskuterar just nu. Så klart går det inte att hela tiden jobba efter deras intresse då det kan skilja sig vitt mellan ett barns intresse och ett annats. Men det som gruppen finner intressant ska

underhållas.” (rektor, 19/8-13)

Jag frågade rektorn på den första förskolan vad surfplattan har för roll i verksamheten i förhållande till detta och hon svarade att:

”iPaden ska vara en del i hela verksamheten. Den ska finnas nära tillhands oavsett om det är planerade aktiviteter eller ’fri lek’. Tanken är också att det ska vara ett medel i den pedagogiska dokumentationen för att till exempel ge föräldrarna en insyn i vad det är deras barn gör på förskolan, vad deras dagar innehåller (19/8-13).”

Hon berättar vidare att genom att använda tekniken tillsammans med den andra verksamheten kan de nå störst potential i både temat. Hon säger att ”i temat finns det många möjligheter att använda tekniken. Genom att undersöka vad det finns för appar och material tillgängligt med tekniken kan vi använda det för att nå strävandemålen och barnen i deras tids teknik (19/8-13).”

5.2 Didaktik och teknik

Här kommer jag att analysera och diskutera min empiri utifrån begreppen didaktik och teknik i de två avsnitten observation och intervju.

5.2.1 Observation

Under observationen på förskola ett verkade det inte som att förskolan hade någon tanke med innehållet när den nya tekniken skulle användas. Detta gör att didaktiken kring den uteblir. Surfplattan var knappt framme på hela dagen och när den var framme var det på barnens begäran. Istället för att bara ge barnen surfplattan hade pedagogerna kunnat vara med och utmana barnen kring bilar istället och då hade det blivit fokus på innehållet, lärandet och utförandet istället för på endast tekniken och filmen. Det viktiga här är att pedagogen sätter sig in i barnens intresse eftersom det på förskolan inte är så ämnesinriktat så gäller det att utveckla en didaktik kring intressena. Alltså ett sätt att nå barnen på deras nivå. Precis som Mishra och Koehler (2006) skrev finns det inte ett sätt som gäller för alla barn utan en pedagog måste ha kunskap kring hur olika metoder om inlärning och förståelse för barns olika inlärningsförmågor fungerar för dem.

På förskola två uppstod det en situation där pedagogerna hade en tanke med användningen av surfplattan.

Avdelningen jag observerar på är ute på gården och leker. Jag ser två pojkar i buskarna och går och tittar. Pojkarna står och tittar i buskarna när den ena säger: ”jag har hittat en insekt!”. En av pojkarna springer och hämtar en pedagog som följer med ner till buskarna igen och pojkarna visar insekten. Pedagogen går in för att hämta iPaden varpå hon sedan ber barnen att fotografera insekten. Sedan tar hon fram en app där man kan spela in barnens röster och för en dialog med dem.

”Vad är det för insekt?” frågar pedagogen. ”Det är en nyckelpiga” svarar de. ”Hur vet ni att det är en nyckelpiga?” frågar hon nu. Barnen svarar ”För att den är röd och har prickar”. ”Vet ni hur många prickar en nyckelpiga har?”. De vet dem, ”De har 6 svarta prickar där uppe” säger den ena pojken och pekar på nyckelpigans ovansida. Pedagogen frågar om de vet något mer om nyckelpigor. Den ena pojken svarar ”Ja de tycker om att flyga, sen landar de på olika platser” men den andra pojken håller inte riktigt med utan säger: ”Men de gillar mest att sitta i buskar och äta blad”. Pojkarna diskuterar var de trivs bäst och kommer fram till att de nog både gillar att flyga och vara i buskar och äta blad. Pedagogen sätter sedan ihop bilderna med barnens röster och gör en film av det så att det blir en dokumentation. När alla barnen sedan kommer in efter utevistelsen får barnen visa upp sin dokumentation för de andra barnen (observation, 14/8-13).

Den här situationen tyder på en tanke kring teknikens användning i verksamheten. Den visar att pedagogerna ser en lärsituation för barnen, där tekniken är ett komplement som kan gynna inläringen. Barnen får själva vara med och berätta om sin kunskap kring nyckelpigan och pedagogerna finns som stöd för barnens kunskaper. Pedagogerna har en idé kring barns olika inlärningsmetoder och hur de ska anpassas till barnen och också har tänkt på varför man använder just denna teknik till fall som detta. Något som Mishra och Koehler (2006) menar på är viktigt att man tänker på kring den didaktiska kunskapen.

5.2.2 Intervjuer

I gruppdiskussionerna på förskola två pratade pedagogerna mycket om hur de försökte integrera surfplattan i verksamheten. De berättade att de försökte använda det som ett komplement till verksamheten och inte som en ny leksak för barnen att leka med.

”iPaden använder vi aldrig som en aktivitet för att barnen ska ha något att göra, den har vi som ett komplement till verksamheten för att dokumentera, hitta information snabbt som barnen pratar om eller som en pedagogled aktivitet i temat som vi håller på med just då.” (pedagog, 14/8-13)

Här skiljer sig de två förskolorna ganska mycket. Kanske inte till målet med surfplattan utan vad man faktiskt använder den till i verksamheten och hur man använder den. De berättar att de alltid varit nog med att ställa frågorna om varför de vill använda surfplattan, hur de tänker använda och vad de tänker använda den till. Dessa didaktiska frågor gör att de känner att de får något ut av tekniken. Mishra och Koehler (2006) pratar om vikten att ha en tanke med vad man gör och varför man gör det. De menar att det är viktigt att ha mål med hur man lägger upp inläringen och undervisningen (Mishra & Koehler, 2006). Under intervjun frågade jag pedagogerna om situationen jag hade observerat med barnen som var utomhus om detta var en ”vanlig” händelse i deras verksamhet och en pedagog svarade då:

”Vi försöker använda oss av iPaden så fort vi känner att den kan tillföra något till verksamheten. Denna typ av dokumentation som vi gjorde med dessa barnen är vanliga på vår avdelning då det fungerar som en pedagogisk dokumentation och den kan vi dela med föräldrar och vårdnadshavare på ett forum då de berörda kan få se den och på så sätt också ha översikt över barnens dagar och vad de lär sig.” (pedagog, 14/8-13)

Precis som pedagogen säger ger användningen av tekniken på detta sätt en metod för barnen att se sitt eget lärande, vilket ju är en del av didaktiska kunskapen och kompetensen (Mishra & Koehler, 2006).

På förskola ett ifrågasatte pedagogerna sin egen användning av surfplattan och berättade:

”Vi känner inte att vi får ut den användningen av iPaden som vi hade önskat. Vårt mål är så klart som vi sa tidigare att kunna integrera den på ett sådant sätt där den är en del av vår vardagliga verksamhet. Men just nu finns inte tiden till att sätta oss in i hur vi ska kunna nå de målen vi satt”. (pedagog, 12/8-13)

Frågan jag ställer mig är att de kanske inte har kunskapen för att kunna implementera verktyget på ett pedagogiskt sätt just nu?

Jag frågade personalen på båda förskolorna om de hade fått någon utbildning i iPads och på förskola ett hade en pedagog per avdelning fått en endagsutbildning och tanken var sedan att den pedagogen skulle överföra sina kunskaper till resterande i arbetslaget. Men här berättade den pedagogen som varit på utbildning att:

”Det är svårt att berätta en heldagsutbildning för kollegerna när jag knappt själv vet vad det är jag gör och varför jag gör det. Bättre hade det varit om alla hade fått gå för då hade vi i arbetslaget kunnat diskutera tillsammans om hur vi hade kunnat tänka oss använda det och hjälpa varandra med det.”(pedagog, 12/8-13)

Alltså handlar det inte enbart om en tidsaspekt och mängden barn utan möjligtvis också om att kunskapen inte räcker till för att göra det till ett pedagogiskt verktyg.

5.3 Sammanfattning och slutsats

Om tanken med att använda surfplattan i verksamheten, på förskola ett, hade överförts till den verksamhet som jag fick bevittna hade man varit helt i linje med Mishra och Koehleris (2006) teori kring implementeringen av tekniken i förskolan. Men det verkar skilja sig lite mellan vad pedagogerna ser som teknikens användningsområde i verksamheten samt hur den faktiskt används i jämförelse med hur rektorn ser det. Under den förmiddagen som jag var och gjorde observationer på förskola ett användes knappt surfplattan och när den användes var inte pedagogerna närvarande och kunde använda barnens intresse tillsammans med den. Så just nu verkar det som att pedagogerna inte kommit igång med målet med tekniken. De låter tekniken stå för sig själv och använder surfplattan som en ny leksak för barnen att leka med ibland. Mishra och Koehleri varnade för att det var detta som var problemet med den nya tekniken, att den skulle användas på ett sådant sätt att den tas ur ett pedagogiskt sammanhang. Som pedagogerna här själva berättade känner de inte att de har tiden och kunskapen som krävs för att lägga upp en plan för arbetet med surfplattan, en plan för att nå både deras egna mål med den och förskolans mål, det vill säga de som kommer ovanifrån till exempel från rektorn.

Eftersom man inte kommit så långt som man hade önskar i arbetet med surfplattan på denna förskola har man inte heller nått den fulla potentialen av vad den nya tekniken kan bidra med. Det vill säga det som Mishra och Koehleri (2006) menar är skärningspunkten mellan innehåll, didaktik och teknik. Men på den andra förskolan har arbetet kommit betydligt längre. De har en tydlig plan med det och känner sig förtrodda med arbetet. Bara genom observationen ser man att de tre begreppen går hand i hand då de genom temat, vilket ju är deras innehåll, använder tekniken på ett didaktiskt sätt för att ge barnen möjligheter till att se sitt eget lärande och ha tänkt igenom hur, varför och till vad surfplattan används till. Det vill säga att de hittat en

bra balans mellan de olika begreppen och hittat skärningspunkten mellan de tre. Som i till exempel observationen på förskola två som jag beskrev där barnen hittar något de finner intressant och något som kopplas till deras innehåll, det vill säga deras tema, och sedan använder de tekniken i samband med det didaktiska för att fånga en inlärningssekvens.

Eftersom att det i förskolan inte är direkt ämnesinriktat är kanske den didaktiska kunskap framförallt den som en förskollärare praktiserar. Utan där måste man ta andra saker i beaktning så som hur en grupp fungerar, hur olika barns inlärningsmönster ser ut, vad olika barn har för intressen samt strävandemålen. Den didaktiska kunskapen är något som varje pedagog behöver fundera över för att kunna nå alla barn i olika åldrar. Och när man använder ett digitalt verktyg, så som surfplattan, så krävs det att man tänkt igenom för vem eller vilka barn som ska använda det (Sträng, 2005). Genom att tänka över alla dessa aspekter gör vi didaktiska val till verksamheten som är till gruppens bästa. Genom att ställa dessa frågor väljer man metoder som gör att verksamheten utvecklas.

Det är också ett sätt att nå läroplans mål angående barns delaktighet i lärandet och dokumentationen. Genom att på ett sådant här sett ge barnen möjligheter att se sitt eget lärande och få vara delaktiga i det och i dokumentationsprocessen jobbar man också mot läroplansmålen. I läroplanen står det att "Förskolan skall sträva efter att varje barn utvecklar sin förmåga att uttrycka sina tankar och åsikter och därmed få möjlighet att påverka sin situation"(LPFÖ 98 rev 2010:12). Genom pedagogiskt arbete med surfplattan kan vi nå många av målen som står i läroplanen för förskolan.

6. Slutdiskussion

6.1 Metoddiskussion

Genom att på förskola ett komma lite senare in på terminen tror jag kanske att de hade hunnit forma ett koncept kring surfplattan som fungerat för dem. Såhär tidigt in på terminen, som jag kom till avdelningen, finns det mycket annat man håller på att anpassa till den nya barngruppen. Genom att komma senare på terminen kanske resultatet hade sett annorlunda ut. Det är svårt att säga men det finns en möjlighet att de som sagt hade kommit längre in i arbetet med surfplattan och format det till ett verktyg som passade just dem. Men jag tror dock ändå att jag med det resultat jag fick får jag något jämförbart men hur det möjligtvis skulle kunna se ut på andra förskolor.

Något annat som gick snett var intervjun med rektorn på förskola två. Datumet blev ombokad och ändrat flera gånger innan jag fick till intervjun och då hade jag väldigt lite tid att göra något med den och analysera den. Men av det lilla jag fick, tyckte jag inte att jag fick något av speciellt högt värde av den. Kanske beror det på att rektorn inte hade så mycket tid till mig. Skulle jag ha gjort något annorlunda hade jag velat ha mer tid till intervjun och analysen av den. På något sätt kanske också ändrat frågorna så att personen hade känt sig mer säker i att anförtro mig deras verksamhet.

6.2 Resultatdiskussion

Jag tror att mitt resultat skulle kunna visa sig vara generaliserbart till andra förskolor i samma typ av miljö. Det finns säkert många förskolor där man utvecklat sitt arbete med surfplattan till ett pedagogiskt verktyg men också många som är i början av sitt arbete och inte riktigt har satt mål och en plan för sitt arbete.

Det finns inte många andra forskare som gjort samma studie som mig så det är svårt att förhålla mitt resultat till andras. Men det skulle behövas fler studier om surfplattor för att verkligen kunna gå på djupet om dess potential och mer forskning för att se om och hur det kan påverka barns inlärning. Dock finns det en del forskning gjord kring IKT och barn. Till exempel så skriver Alexandersson, Linderöth och Lindö (2001) att det finns många positiva effekter av ett IKT samhälle och menar att barn redan i förskolan kan förbereda sig inför framtida yrken genom att de tidigt får möta nya

teknologier. De beskriver också IKT som ett annorlunda arbetssätt med ökad variation i undervisningen vilket kan öka barns chanser till inläring.

Det finns även lite forskning gjord kring att barns samspelsförmåga ökas när de ges möjligheter att samla kring ny teknologi. Till exempel har Svensson (1998) forskat kring detta och menar att om IKT används i verksamheten kan det ske en interaktion barnen mellan och detta kan bidra till att de skapar lärandeprocesser som inte tidigare existerat. Även Olsson (2013) beskriver hur barn kan gå ihop och lösa problem genom IKT och menar att samarbetet fortsätter även efter dem slutat använda tekniken.

Surfplattan skulle kunna vara ett fantastiskt verktyg i den pedagogiska verksamheten på en förskola. Om man utnyttjar det rätt kan det inte bara förenkla dokumentationen utan även vara en metod för inläring. Men det viktigaste är att det används inte enbart för att det är en teknik utan för att man ser potentialen i att använda den i förskolan. Den måste användas i ett sammanhang där innehåll, didaktik och teknik kombineras, alltså ett pedagogiskt sammanhang.

Men hur ska alla kunna förväntas ha kunskaperna om hur surfplattan kan användas pedagogiskt om inte det ges rätt utbildning till de som ska använda den? Eftersom att barnen är födda i denna tid där teknisk utrustning finns måste pedagoger utbilda sig så att klyftan mellan barnens och de vuxnas kunskaper inte skiljer sig så mycket. Istället för att låta klyftan bli för stor kan man, som Klerfelt (2002) skriver, ta del av barnens kunskaper och lära av dem. På det sättet kan man också precis som Vygotskij (1981) menade lägga fokus på samspelet som sker mellan den vuxne och barnet och på lärandet som kan ske där.

Jag hoppas att mitt material ska kunna få pedagoger att ifrågasätta det arbete man gör med surfplattan, att ifrågasätta varför man har den och till vad. Att ifrågasätta det pedagogiska arbetet är det som kommer få det att gå framåt, det som kommer få arbetet att utvecklas.

6.3 Fortsatt forskning

Denna studie har fått mig att inse att jag gärna hade velat göra en längre studie kring barns inläring med surfplattan. Jag hade gärna velat se hur den kan användas för att främja barns inläring eventuellt hos barn med speciella behov eller i en förskoleklass

där man arbetar mer med läsning och skrivning. Här tror jag att det finns stora potentialer med surfplattan. Jag hade gärna också velat pröva ett experiment på en förskola där surfplattan är det främsta redskapet att göra pedagogiska dokumentationer med barnen. Detta för att ge dem en möjlighet att känna sig delaktiga och kunna belysa det de faktiskt lär sig.

7. Referenser

7.1 Litteratur

Alexandersson, Mikael, Linderöth, Jonas & Lindö, Rigmor (2001). *Bland barn och datorer: lärandets villkor i mötet med nya medier*. Lund: Studentlitteratur

Appelberg, Lisbeth & Eriksson, Märta-Lisa (1999). *Barn erövrar datorn: en utmaning för vuxna*. Lund: Studentlitteratur

Berggren-Bergius, Bo, Granath, Thomas & Sandell, Roland (2010). *Interaktiva medier*. 1. uppl. Malmö: Liber

Eliasson, Annika (2010). *Kvantitativ metod från början*. 2., uppdaterade uppl. Lund: Studentlitteratur

Johansson, Eva (2001). *Små barns etik*. 1. uppl. Stockholm: Liber

Klerfelt, Anna (2002). Sagor i ny skednad: barn berättar med dator. *Utm@ningar och e-frestelser : IT och skolans lärkultur*. S. 257-279

Klerfelt, Anna (2007). *Barns multimediala berättande: en länk mellan mediakultur och pedagogisk praktik*. Diss. (sammanfattning) Göteborg : Göteborgs universitet, 2007

May, Tim (2001). *Samhällsvetenskaplig forskning*. Lund: Studentlitteratur

Olsson, Erika (2013). *Lärplatta och matematik: vägen till ett lustfyllt lärande i förskola och förskoleklass*. Nacka: Askunge Thorsén förlag

Pramling Samuelsson, Ingrid & Asplund Carlsson, Maj (2003). *Det lekande lärande barnet: i en utvecklingspedagogisk teori*. 1. uppl. Stockholm: Liber

Skarre Aasebo, Turid & Melhuus, E. Cathrine (2007). *Rum för barn - rum för kunskap: kropp, kön, vänskap och medier som pedagogiska utmaningar*. 1. uppl. Stockholm: Liber

Sträng, Monica H. (red.) (2005). *Samspel för lärande: didaktiskt redskap för professionella lärare*. Lund: Studentlitteratur

Svensson, Ann-Katrin (1998). *Barnet, språket och miljön: från ord till mening*. Lund: Studentlitteratur

Säljö, Roger & Linderöth, Jonas (red.) (2002). *Utm@ningar och e-frestelser: IT och skolans lärkultur*. Stockholm: Prisma

Vygotskij, Lev Semenovič (1981). *Psykologi och dialektik: [en antologi]*. Stockholm: Norstedt.

Widerberg, Karin (2002). *Kvalitativ forskning i praktiken*. Lund: Studentlitteratur

Åberg, Ann & Lenz Taguchi, Hillevi (2005). *Lyssnandets pedagogik: etik och demokrati i pedagogiskt arbete*. 1. uppl. Stockholm: Liber

7.2 Elektroniska dokument

Europaparlamentet (2011). *Åtta nyckelkompetenser för livslångt lärande*. Tillgänglig: 130523. http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/publ/pdf/ll-learning/keycomp_sv.pdf

Ljung-Djärf, Agneta (2004). *Spelet runt datorn: datoranvändande som meningsskapande praktik i förskolan*. Diss. Lund : Univ., 2004. Tillgänglig: 130523. http://www.lub.lu.se/luft/diss/soc_486/soc_486.pdf

Läroplan för förskolan Lpfö 98. [Ny, rev. utg.] (2010). Stockholm: Skolverket. Tillgänglig : 130523. <http://www.skolverket.se/publikationer?id=2442>

Mischra, Punya & Koehler, Matthew (2006). Technological Pedagogical Content Knowledge: A Framework for Teacher Knowledge. *Teachers College Record*. Volume 108, Number 6, June 2006, pp. 1017–1054. Tillgänglig:131007. http://punya.educ.msu.edu/publications/journal_articles/mishra-koehler-tcr2006.pdf

Näringsdepartementet (2011). *IT i människans tjänst – en digital agenda för Sverige*. Stockholm: Näringsdepartementet. Tillgänglig: 130520.
<http://www.regeringen.se/sb/d/14216/a/177256>

Vetenskapsrådet (2002). *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. Tillgänglig på internet: 130523.
<http://www.codex.vr.se/texts/HSFR.pdf>

7.3 Film

Lasseter, John (red.) (2006). *Bilar Cars*. Stockholm: Buena Vista Home Entertainment.

